

Magisterská praktická práce Slepci

Šárka Navrátilová

akademický rok 2014 / 2015

Magisterská praktická práce Slepci vychází z vizuálního pojetí tématu voyeurství, slídlství, reaguje na principy sledování a špehování špehování.

Volný soubor reflektuje skrze figuru, zátiší a krajinu tíživý moment pocitu *být vidět*, nevidět, ale *být viděn*.

Voyeurství je úchylka, forma diviace, voyeur je člověk v zašpiněném kabátu, který z povzdálí obsesivně sleduje objekt svého zájmu. Je to emocionální impotent, je to někdo, kdo má strach se přiblížit a pro nějž je distance vzrušující. Voyuer je ten, kdo v parku pozoruje ženy nebo objímající se milence.

Záměrně se v souboru objevují krajiny parku, ne lesa, ale parku, protože ten je symbolem možného nebezpečí, krajina uprostřed městské zástavby představuje prostor vyuerství. V parku se čas od času odehrávají různá přepadení nebo znásilnění. Park, který je přes den přátelský, stává se po setmění místem možného zločinu. Film Michelangela Antonioniho *Zvětšenina* vede diváky do prostředí Maryon Parku v Greenwich v Londýně, kde se odehraje podivný zločin, kdy hlavní postava filmu nalezne mrtvolu muže a ta rázem zmizí. Na svůj fotoaparát zachytí v parku milence a místo vraždy. Žena ho prosí, aby nefotografoval. Byl jakýmsi umělcem voyeurem, podobně jako třeba Weegee. Zvětšuje fotografii, kterou pořídil, na níž zachytil mrtvé tělo muže.

Fotografie volného souboru obsahují několik strohých krajin z prostředí parku, které mohou působit, jakoby byly volnou krajinou a ne krajinou uprostřed města. Okamžik absence nějakého děje navozuje zneklidnění, protože čekáme, jakoby se někde měla skrývat ona mrtvola, jen jsme ji ještě pohledem nenašli. Je tam. Je někde za stromy, je někde v křovinách?

Soubor také reaguje na všudypřítomnost bezpečnostních kamer a na principy paralelního světa *Google Earth* a *Google Maps*, které v současné době ovládají naše myšlení. Je vytvořen virtuální prostor, kde se můžeme pohybovat, procházet ulicemi vzdálených měst, dívat se na simulaci pouští a oceánů. To jsou principy myšlení o filosofie fotografie, které navazují na myšlenky myslitelů 20. století jako byl Jean Baudrillard nebo Vilém Flusser a další, kteří se zabývali obrazy a fotografiemi, které představují nebo ukazují či znázorňují svět, ale místo toho, aby jej přiblížili, tak jej zastírají a znemužňují cestu k němu a jeho samotné podstatě. Žijeme totiž ve světě obrazů, známe obrazy krajin, které jsme nikdy nenavštívili, známe podobu zvířat, které nikdy možná ani neuvidíme jinde, než na obrázku nebo v zoo. Veřejný prostor je plný bezpečnostních kamer a sledovacích zařízení, stáváme se i díky běžnosti a samozřejmosti působení na sociálních sítích, kde si tvoříme další paralelní životy paranoiky, kteří mohou mít pocit, že je stále někdo sleduje. Kam se vlastně ukládají informace o našich životech? Kam se dostávají fotografie, které nahráváme na internet? Kam mizí a co se s nimi děje?

Film *Někdo se dívá* z 90. let ukazuje příběh jednoho mrakodrapu na Manhattanu. Správce domu mapuje životy obyvatel, sleduje je při běžných činnostech a nahrává si je; občas se stane něco divného, tajemného.

Moment sledování, pozorování, špehování má podivný kontext, jakoby byl vždy spojen s něčím tajemným, s násilím nebo s vřádkou. Je to totiž moment převahy; ten, kdo pozoruje má navrch, ten vidí, jeho subjekt je viděn, ale nevidí a to představuje velké nebezpečí.